

Särskilt utlåtande
Antagandehandling

Sundbybergs stads översiktsplan 2030

Bakgrund och syfte

Det särskilda utlåtandet utgör en bilaga till antagandebeslutet av översiktsplanen. Syftet är att beskriva hur utställningen har gått till, redogöra för synpunkter som kommit in under utställningstiden och klargöra vilka mindre ändringar som gjorts med anledning av inkomna synpunkter.

Hur utställningen har bedrivits

Utställningen hölls från den 21 november 2017 till och med den 31 januari 2018. Utställningen kungjordes i stadshuset, på stadens bibliotek, på Sundbybergs stads hemsida samt i tidskrifterna Mitt i Sundbyberg och DN. Översiktsplaneförslaget skickades ut till berörda parter samt ställdes ut i stadshuset och på stadens bibliotek. Materialet fanns även tillgängligt på stadens hemsida. Ett öppet informationsmöte om översiktsplanen hölls den 22 januari 2018 i Framtidspaviljongen vid Sundbybergs torg.

Översiktsplanen efter utställningen

Efter utställningen har endast mindre textförtydliganden samt redaktionella ändringar i texter och kartor gjorts i översiktsplanen. Sundbybergs stad anser inte att översiktsplanen förändrats så mycket efter inkomna synpunkter att en ny utställning behöver genomföras.

Remissinstanser

Planhandlingarna har skickats till remissinstanser enligt *Sändlista för Sundbybergs stads översiktsplan 2030* daterad 2017-10-20.

Inkomna yttranden

I samband med utställningen har 31 yttranden inkommit. Under rubriken synpunkter återges de inkomna yttrandena i sammanfattad form, detta för att underlätta för läsare att ta del av dokumentet. Yttrandena framgår i sin helhet i stadens webbdarium.

Externa remissinstanser	synpunkter	inga synpunkter
Länsstyrelsen i Stockholms län	x	
Stockholms läns landsting	x	
Svenska kraftnät	x	
Försvarsmakten		x
Luftfartsverket		x
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	x	
Sollentuna kommun		x
Solna stad		x
Stockholms stad	x	
Föreningen Rädda Järvafältet	x	
Stockholms läns museum	x	
Vattenfall	x	
Ellevio	x	
Storstockholms brandförsvär		x
Hyresgästföreningen Sundbyberg	x	
Trafikverket	x	
Vasakronan	x	
Nätverket Ör	x	
Lantmäteriet	x	
Skogsstyrelsen		x
Statens fastighetsverk		x
Kommunala remissinstanser		
Social- och arbetsmarknadsnämnden		x
Äldrenämnden		x
Kultur- och fritidsnämnden		x
Stadsmiljö- och tekniska nämnden	x	
Byggnads- och tillståndsnämnden	x	
Förskolenämnden	x	
Grundskole- och gymnasienämnden	x	
Sundbybergs pensionärsråd	x	
Stadshus AB	x	
Sundbyberg Avfall och Vatten AB	x	

Synpunkter - externa remissinstanser

1. Länsstyrelsen

Länsstyrelsen anser att kommunen på ett föredömligt sett har bemött och hanterat Länsstyrelsens synpunkter från samrådet till utställningshandlingen. Länsstyrelsens kvarstående synpunkter utifrån 3 kap. 16 § PBL, gäller miljö kvalitetsnormer för vatten och möjligheten att kunna följa dem.

Planförslaget kan även med fördel kompletteras med en vägledning för hur riskfrågan ska hanteras övergripande och i kommande planering, samt kompletteras med tydligare kartor gällande riksintresse för väg. Som övrig synpunkt, har MSB till utställningsskedet, inkommit med önskemål om att planförslaget bör kompletteras med en skrivning om när kommunen ska samråda med dem med hänsyn till radiokommunikationssystemet RAKEL.

Riksintresse kommunikationer enligt 3 kap. 8 § miljöbalken, väg

Infrastruktur i kartillustrationer

De synpunkter som kvarstår gällande riksintresse kommunikationer handlar om formalia. För att underlätta läsningen av dokumentet, kan ett tillägg göras till kartan för infrastruktur på s 72, med en förklaring för de bruna linjerna som visar huvudlederna och genomfartsvägarna 279, Enköpingsvägen E18 och E4. Dessa kan med fördel även få olika färger, för att kunna särskiljas.

Vid Helenelund/Silverdal mot E4 delar sig Kymplingelänken. Här sträcker sig väg E4s influensområde över Sundbybergs kommungräns och detta kan med fördel markeras och tydliggöras i kartan för riksintressen på s 88.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Länsstyrelsen anser att kommunen har förbättrat planförslaget sedan samrådet, med bl.a. förtydligande om att kommunen arbetar med lokala åtgärdsprogram och även kompletterat förslaget med kartor över dagvattenåtgärder och ekologisk status. I översiktsplanen finns nu även flera förslag angivna som är bra med hänsyn till miljö kvalitetsnormer, MKN vatten. Det gäller t.ex. snöhantering, betydelsen av att arbeta med större ytor vid dagvattenplanering, att detaljplaner ska ses i ett större sammanhang och att kommunen avser att arbeta med mångfunktionella ytor. Av översiktsplanen går det dock ännu inte att bedöma om MKN vatten kan följas. Underlaget i översiktsplanen är heller inte tillräckligt för att kunna säga att kommande detaljplaner kommer att kunna följa MKN vatten. För att översiktsplanen ska vara ett användbart underlag med hänsyn till MKN vatten, behöver en analys tillföras gällande de problem och konsekvenser som planförslaget innebär samt möjligheten att genomföra åtgärder för att inte försämra miljön. En fullständig redovisning av status och miljöproblem utgör ett bra underlag för att kunna bedöma vilka åtgärder som främst bör prioriteras för de olika vattenförekomsterna. En sådan redovisning utgör också ett bra underlag för möjligheten att prioritera mellan olika byggprojekt om det skulle behövas. Planförslaget skulle även med fördel kunna kompletteras med en bedömning av hur föreslagen planering påverkar berörda vatten. T.ex. planerar kommunen att utveckla en strandpromenad längs Ballstaån och Ulvsundasjön, utan att göra en bedömning av dess påverkan på de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna. För det kommande arbetet med MKN finns material på VISS. Där finns bl.a. grundläggande information och förslag på olika åtgärder (<http://viss.lansstyrelsen.se/>).

Säkerhet och risk för olyckor

Sedan samrådet har kommunen förtydligat riskbilden runt farliga verksamheter, drivmedelshandling och transporter av farligt gods i och intill kommunen. Länsstyrelsen vidhåller dock synpunkten från samrådet att kommunen med fördel kan komplettera planhandlingen med en vägledning för hur riskfrågan ska hanteras övergripande och i kommande planering.

Länsstyrelsens övriga synpunkter

MSB vill att alla byggnader och konstruktioner högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse och högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse, ska samrådas med dem. Detta, eftersom de har ansvar för radiokommunikationssystemet RAKEL för skydd och säkerhet som kan påverkas av hög byggnation. Denna information kan med fördel införas i översiktsplanen. MSBs yttrande finns bifogat i sin helhet som bilaga.

Stadsledningskontorets svar

Riksintresse kommunikationer enligt 3 kap. 8 § miljöbalken, väg

Infrastruktur i kartillustrationer

Teckenförklaringen till kartan på sida 72 är uppdaterad med förklaring av den bruna linjen. Kartan som visar riksintressen är kompletterad i enlighet med synpunkten.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Textavsnittet om vatten och vattenkvalitet, under Miljö, hälsa, säkerhet och klimat, har kompletterats något. Dagvattenhanteringen kommer att behöva studeras vidare i kommande detaljplaner för att säkerställa att varje enskilt projekt inte orsakar en försämring av vattenförekomsternas status eller äventyrar uppnåendet av god status.

Säkerhet och risk för olyckor

Texten har inte kompletterats. Stadsledningskontoret anser att det i tillräcklig omfattning framgår hur risker ska hanteras, såväl under avsnitten om ras, skred och vibrationer samt trafik och transporter av farligt gods som av klimatanpassningsstrategierna.

Länsstyrelsens övriga synpunkter

Texten har korrigerats i enlighet med synpunkten.

2. Stockholms läns landsting

Stockholms läns landsting är sammanfattningsvis positiv till förslagen i den nya översiktsplanen. Planen stödjer länets vision att bli Europas mest attraktiva storstadsregion. Landstinget anser att de flesta av landstingets synpunkter från samrådet har beaktats i utställningsförslaget. Landstinget framför att den fortsatta processen i Sundbyberg med fördel bör beakta RUFS 2050.

Bebyggelsestruktur och markanvändning

Stockholms läns landsting anser att översiktsplanen bör kompletteras med en karta som visar kommunen i ett regionalt perspektiv och i relation till RUFS 2050:s plankarta.

När det gäller utvecklingen av den regionala stadskärnan Kista-Sollentuna- Häggvik ser landstinget fortfarande behov av att översiktsplanen tydligare belyser hur en eventuell naturreservatsbildning påverkar utvecklingen av den regionala stadskärnan. Områdets utvecklingspotential måste ses utifrån ett regionalt helhetsperspektiv när kommunen går vidare med sina utredningar.

Landstinget anser att den befintliga bussdepån inom området (Råstadepån) behöver undantas från att vara markerat som utvecklingsområde. Depån är av väsentlig vikt för kollektivtrafikförsörjningen och det finns i dagsläget ingen alternativ placering av verksamheten så depån behöver därför undantas från att vara markerat som förändringsområde. Området är dessutom markerat med en önskad förstärkt entré och det är viktigt att en kommande utformning inte försvårar bussarnas framkomlighet.

Landstingets synpunkt från samrådet att delar av befintlig tunnelbanedepå, planerad utökning av denna, samt planerad spårvägsdepå inte kan markeras som utvecklingsområde kvarstår. Depåerna är av väsentlig vikt för kollektivtrafikförsörjningen och landstinget vidhåller därför att de behöver undantas från utvecklingsområdet. Området som depåerna ingår i är även markerat med en önskad förstärkt koppling. Landstinget bedömer att föreslaget läge för kopplingen är placerad över depåerna vilket är olämpligt eftersom verksamheterna kan komma att påverkas, det bör därför ändras.

Kollektivtrafik

Landstinget saknar fortfarande en prioritering av de viktiga kollektivtrafikstråken. Dessa frågor hanteras i Sundbybergs mobilitetsprogram men landstinget menar att översiktsplanens syfte är att beskriva kommunens nuläge och framtida utveckling, där kollektivtrafiken är en väsentlig del i kommunens bebyggelseplanering. Landstinget anser att kommunen bör visa var viktiga kollektivtrafikstråk finns, till exempel som en redovisning på översiktsplanens trafikinfrastrukturkarta. Landstinget vidhåller att stomlinje E bör redovisas i kartmaterial och även omnämnas som en viktig planeringsförutsättning, då stornätet och kollektivtrafiken i synnerhet är en grundförutsättning för kommunens bebyggelseplanering och strategiska utveckling.

Försörjningssystem och klimat

Landstinget ser mycket positivt på Sundbybergs ambition att bli fossilfritt. Landstinget skulle välkomna ett förtydligt tidsperspektiv så att målar för ambitionen förtydligas.

Landstinget vill uppmantra staden att, tillsammans med Norrenergi, diskutera en fortsatt integrering av bolagets fjärrvärmenät med regionens omgivande nät.

Stadsledningskontorets svar

Bebyggelsestruktur och markanvändning

Översiktsplanen har kompletterats med plankartan från RUF 2050 som visar kommunen i ett regionalt perspektiv.

Norra Kymlinge är en del av Järvakilen, och därmed en mycket viktig del av den regionala grönstrukturen. Området erbjuder stora möjligheter för både återhämtning och motion. En naturvärdesinventering visar att stora arealer, såväl inom som utom det befintliga naturreservatet, har högt respektive påtagligt naturvärde. Sundbyberg tar ett stort ansvar för Stockholmsregionens behov av att bygga nya bostäder, vilket översiktsplanen visar. Samtidigt ser staden vikten av att bevara naturområden för dagens medborgare och kommande generationer.

Sundbybergs stad anser att värdet av bevarad natur i norra Kymlinge är större än värdet av stadsutveckling på samma plats. Både den regionala stadskärnan Kista-Sollentuna-Häggvik och den centrala regionkärnan kommer att dra nytta av de ekosystemtjänster som produceras i norra

Kymlinge. Området har goda förutsättningar att blir en väl integrerad och viktig del av regionkärnorna. Den markerade ytan på markanvändningskartan visar det område som utreds för ett utvidgat reservat, men gränsen kommer att studeras vidare. Stadsledningskontoret har lagt till en skrivning om att kommunen berörs av den regionala stadskärnan Kista- Sollentuna – Häggvik.

Stadsledningskontoret uppmärksammar Stockholms läns landstings synpunkt angående att depåer bör undantas från att vara markerade som utvecklingsområde i markanvändningskartan. Skräfferingen som illustrerar utvecklingsområden i översiktsplanens markanvändningskarta är på en övergripande nivå. Kartan syftar till att visa hela områden som utvecklas, där vissa delar får tillkommande bebyggelse och infrastruktur, medan andra delar utvecklas inom nuvarande markanvändning. Det finns många byggnadskvarter, grönområden och anläggningar som inte kommer att förändras inom utvecklingsområdena. Att utelämna vissa ytor och platser från kartans skräffering riskerar att skapa mer osäkerhet. I kapitlet Trafik och mobilitet har det förtydligats att depåer är en viktig del i kollektivtrafiksystemet som helhet samt syftet med depåerna. De önskade förstärkta kopplingar som är markerade på markanvändningskartan visar strategiska samband inom kommunen. Urval och utformning av urbana stråk kommer ske i efterföljande planering och då studeras bland annat framkomlighet för olika trafikslag.

Kollektivtrafik

Översiktsplanen ger en övergripande inriktning till hur staden ska planera sina gator och uppnå en sammanhållen stad. I detta arbete är kollektivtrafiksystemet en viktig faktor och hittas högt i stadens prioritering mellan färdmedel. Planen innehåller en övergripande beskrivning av nuläge och behov vad gäller kollektivtrafik. Därutöver har en hänvisning till mobilitetsprogrammet, som nu är antaget av kommunfullmäktige, kompletterat översiktsplanen. I den slutliga versionen av översiktsplanen har stomlinje E omnämnts och föreslagna sträckning har ritats in på kartan för trafikinfrastruktur.

Försörjningssystem och klimat

Avsnittet om fossilbränslefri stad har kompletterats med en ny mening "Målet för länet, enligt förslaget till regional klimatfärdplan 2050 för Stockholmsregionen, är att ha en fossiloberoende fordonsflotta år 2030 och noll nettoutsläpp av växthusgaser senast 2045."

3. Stockholms stad

Stockholms stad anser att det är positivt att Sundbybergs stads översiktsplan tar ställning för en fortsatt utveckling av Stockholmsregionen. Att Sundbyberg har en hög takt i bostadsbyggandet och bidrar till regionens utveckling framgår tydligt av utställningsförslaget till ny översiktsplan. Föreslagna utvecklingsområden kan ge positiva effekter som stärker sambanden mellan kommunerna där bland annat utvecklingen längs Enköpingsvägen är ett bra exempel. Stockholms stad anser att kopplingen mellan Kista och Norra Kymlinge bör stärkas och att planeringen för reservatsbildning som redovisas i översiktsplanen utgår. Stockholm önskar inleda en diskussion om att överta planeringsansvaret för Norra Kymlinge och en kommungränsjustering och därmed avbryta planeringen för ett utökande av Norra Igelbäckens naturreservat.

Stadsledningskontorets svar

Stadsledningskontoret uppmärksammar Stockholms stads yttrande.

Norra Kymlinge är en del av Järvakilen, och därmed en mycket viktig del av den regionala grönsstrukturen. Området erbjuder stora möjligheter för både återhämtning och motion. En naturvärdesinventering visar att stora arealer, såväl inom som utom det befintliga naturreservatet,

har högt respektive påtagligt naturvärde. Sundbyberg tar ett stort ansvar för Stockholmsregionens behov av att bygga nya bostäder, vilket översiktsplanen visar. Samtidigt ser staden vikten av att bevara naturområden för dagens medborgare och kommande generationer, i bland annat Sundbyberg och Kista.

Sundbybergs stad ser positivt på att sambandet mellan Kista och norra Kymlinge stärks. Detta kan ske exempelvis genom Tvärbanans planerade Kistagren och med hjälp av cykel- och promenadvänliga stråk på båda sidor av kommungränsen. Sundbybergs stad har inget intresse av en kommungränsjustering i norra Kymlinge. Granskningsyttrandet föranleder ingen justering av handlingen.

4. Svenska kraftnät

Svenska kraftnät framför att det på sidan 75 i översiktsplanen står att det i Sundbyberg finns stamnät som ägs av Svenska kraftnät. Det stämmer inte riktigt. Den 220 kV-ledning som passerar kommunen mellan Hallonbergen och Ursvik är del av stamnätet men drivs av Ellevio. Svenska kraftnät är alltså inte huvudman för den ledningen, trots att den är en stamnätsledning. Svenska kraftnät vill också upplysa kommunen om att Svenska kraftnäts lokaler på Sturegatan 1 är skyddsobjekt.

Stadsledningskontorets svar

Texten har korrigerats i enlighet med synpunkten.

5. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap framför att MSB under 2017 har arbetat med reviderad analys av vilka orter i Sverige som har betydande översvämningsrisk. Slutsatsen är bland annat att Stockholms tätort, inom vilken Sundbybergs stad ingår, fortfarande är en ort med betydande översvämningsrisk. Myndigheten har i uppdrag av regeringen att införa, förvalta och utveckla radiokommunikationssystemet RAKEL för skydd och säkerhet. För att vindkraftverk eller andra höga installationer inte ska bli ett hinder för radiokommunikationssystemet bör placeringen av vindkraftverk på landsbygden och höga byggnader i tätorter ske i samråd med MSB. Detta gäller konstruktioner högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse. MSB arbetar under 2017-2018 med att se över bedömningen av behov att identifiera mark eller vattenområden som kan vara av riskintresse för totalförsvarets centrala delar.

Stadsledningskontorets svar

Översiktsplanen har kompletterats med en formulering om att placering av höga byggnader i tätorter ska ske i samråd med MSB.

6. Föreningen Rädda Järvafältet

Föreningens synpunkter berör områdena Norra Kymlinge och ”Kilen utmed E18” i förslaget till ny översiktsplan. Föreningen välkomnar planerna på att utvidga Igelbäckens naturreservat enligt de riktlinjer som redovisas i förslaget till översiktsplan. Föreningen anser dock att det är angeläget att inkludera den s.k. kilen längs E18, dvs. området mellan Igelbäckens naturreservat och E18, i reservatet. Föreningen anser att Sundbybergs stads planer för området framstår som oklara – i samrådsförslaget finns en karta på sid 59 som antyder att staden planerar att anlägga en park i området.

Stadsledningskontorets svar

Den markerade ytan på markanvändningskartan visar det område som utreds för ett utvidgat reservat. Kilen utmed E18 ingår inte inom det område där ett utvidgat naturreservat undersöks. Kartan över grönområden har uppdaterats och visar tydligare planerade parker och bebyggelse i Ursviks västra delar i förhållande till E 18 och Igelbäcken.

7. Stockholms läns museum

Vad gäller utvecklingen av den nya stadskärnan framför Stockholms läns museum att Sundbyberg fram till 1960-talets trafikexpansion hade mer grönska och ett torg som fungerade bättre än idag. Vid kommande överdäckning av järnvägen ges möjlighet att delvis återskapa stadsrummets karaktär. Vad gäller utvecklingen av Rissne påpekas att stadsdelen idag har ett väl tilltaget offentligt rum, bestående av ett torg och väl angränsade grönytor. Denna miljö är viktig att värna vid utbyggnaden av tvärbanans nya Kistagren. Stockholms länsmuseum framhåller också att en utvidgning av Igelbäckens naturreservat i Norra Kymlinge är positivt utifrån en kulturmiljösynpunkt. Vid förändring i anslutning till Marabouparken är det angeläget att bevara Marabouparkens slutna karaktär, även i förhållande till Bällstaån.

Stadsledningskontorets svar

Stadsledningskontoret uppmärksammar Stockholms läns museums yttrande. Medskickens vidarebefordras för kännedom till projektorganisationen inom respektive stadsutvecklingsprojekt. Granskningsyttrandet föranleder ingen justering av handlingen.

8. Vattenfall

Vattenfall framför att den stora mängden exploateringar och förtätningar av staden medför ett behov av nya ledningar och nätstationer för elförsörjning. Nya ledningar är i stort sett alltid markförlagda kablar i tätbebyggt område. Nya nätstationer ska helst vara fristående och plats för dessa ska utredas redan i detaljplanearbetet. Vattenfall vill påminna om följande som gäller för både elnätanläggningar med beteckningen regionalt elnät och lokalt elnät: För alla detaljer och anläggningar som placeras invid Vattenfalls elnätanläggningar gäller att dessa skall placeras så att drift- och underhållsarbeten för elnätanläggning inte försvåras. Schaktning och sprängning får inte ske i närheten av Vattenfalls elnätanläggningar utan att man i god tid inhämtat ledningsägarens medgivande. Hänsyn ska tas till försiktighetsprincipen som ingår i de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken avseende att verksamheter eller åtgärder inte medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Ombyggnad eller flytt av Vattenfalls anläggning ska anmälas i god tid. Ombyggnad/flytt bekostas av den som initierat ärendet, om det inte regleras på annat sätt i avtal. Vid behov av ombyggnad av ledningar inom regionalt elnät vilka är linjekoncessionspliktiga ledningar är det troligt att ny koncession behöver sökas vilket är tidskrävande.

Stadsledningskontorets svar

Granskningsyttrandet föranleder ingen justering av handlingen.

9. Ellevio

Ellevio framför att elnätsbolaget äger och förvaltar en markförlagd 220 kV högspänningsförbindelse mellan Järva och Beckomberga. Förbindelsen omfattas av koncession och ledningsrätt och är avgörande för elförsörjningen i Stockholm. Markarbeten, av vilket slag de än må vara, inom ett avstånd om 3 meter från förbindelsen får av driftsäkerhets- och arbetsmiljöskäl inte förekomma utan avbrott

i förbindelsen. Avbrott i förbindelsen måste planeras med minst ett års framförhållning och avbrottstiden är begränsad. För framtida detaljplanering och byggnadsprojekt i närheten av förbindelsen är det därför viktigt att denna information når berörda parter i god tid för att säkerställa att genomförande kan ske på ett så bra sätt som möjligt.

Stadsledningskontorets svar

Uppgift om ägandeskap av den markförlagda 220 kV-ledning som passerar kommunen mellan Hallonbergen och Ursvik har reviderats.

10. Storstockholms Brandförsvaret

Storstockholms Brandförsvaret (SSBF) noterar positivt Sundbybergs remissvar i samrådsredogörelsen, särskilt gällande karta över riskfyllda verksamheter. SSBF har vidare inga ytterligare synpunkter än de som lämnats.

Stadsledningskontorets svar

Stadsledningskontoret uppmärksammar Stockholms brandförsvares yttrande.

11. Hyresgästföreningen Sundbyberg

Hyresgästföreningen i Sundbyberg konstaterar att kommunen behandlat remissinstansernas, inklusive föreningens, svar efter samrådsremissomgången hösten 2017 på ett ambitiöst och i väsentliga delar tillmötesgående sätt. Det bidrar till att höja kvaliteten på förslaget till Översiktsplan 2030. Föreningen noterar speciellt att kommunen har så starka intentioner för såväl social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet och noterar dessutom att kommunen anser att olika upplåtelseformer och storlekar av bostäder är viktiga utifrån ett socialt och integrationsmässigt perspektiv samt att vid upprättandet av nya bostäder är det viktigt att möjliggöra så att både äldre och ungdomar och personer med funktionsnedsättning kan bo där.

Stadsledningskontorets svar

Stadsledningskontoret uppmärksammar Hyresgästföreningens yttrande.

12. Trafikverket

Trafikverket bedömer att utgångspunkterna för gemensam syn på mobilitet, framkomlighet i en hållbar region utifrån ställningstagandena i översiktsplanen nu är mycket goda och ser fram emot de kommande dialogerna där de mellankommunala och regionala konsekvenserna av en ombyggnad av Enköpingsvägen kan fördjupas. Trafikverket noterar dock att vissa av kartorna behöver ses över igen då det bland annat saknas teckenförklaring för den bruna linjen på s. 72 och att kartan på s. 88 bör kompletteras med riksintresset E4 norr om det nya naturreservatet.

Stadsledningskontorets svar

Teckenförklaringen till kartan på sida 72 är uppdaterad med förklaring av den bruna linjen. Kartan som visar riksintressen är kompletterad i enlighet med Trafikverkets synpunkt.

13. Vasakronan

Vasakronan motsätter sig starkt ett framtida reservat i Norra Kymlinge. Det är Vasakronans bestämda uppfattning att det idag inte finns underlag för beslut om ändrad markanvändning varför översiktsplanens kartillustration behöver revideras. Norra Kymlinge bör inte redovisas som ”Planerat naturreservat” som i nu liggande förslag utan istället återgå till ”Förändringsområde” under tiden som utredning pågår. Det skulle ge positiva förutsättningar för ett konstruktivt samarbete mellan

Sundbybergs stad och Vasakronan gällande Norra Kymlinge helt i linje med överenskommelsen från 2003.

Stadsledningskontorets svar

Norra Kymlinge är en del av Järvakilen, och därmed en mycket viktig del av den regionala grönstrukturen. Området erbjuder stora möjligheter för både återhämtning och motion. En naturvärdesinventering visar att stora arealer, såväl inom som utom det befintliga naturreservatet, har högt respektive påtagligt naturvärde. Sundbyberg tar ett stort ansvar för Stockholmsregionens behov av att bygga nya bostäder, vilket översiktsplanen visar. Samtidigt ser staden vikten av att bevara naturområden för kommande generationer. Sundbybergs stad anser att värdet av bevarad natur i norra Kymlinge är större än värdet av stadsutveckling på samma plats. Den markerade ytan på markanvändningskartan visar det område som utreds för ett utvidgat reservat, men gränsen kommer att studeras vidare. Granskningsyttrandet föranleder ingen justering av handlingen.

14. Nätverket Ör

Nätverket Ör anser att översiktsplanen är ett svåröverskådligt dokument. Nätverket anser också att översiktsplanen i tryckt format varit otillgänglig under utställningstiden. Nätverket anser även att översiktsplanen innehåller svepande formuleringar.

Nätverket undrar varför målet om befolkningstillväxt inte har reducerats från samrådsversionen till utställningsversionen av översiktsplanen. Vidare frågar sig Nätverket Ör hur samhällsservicen ska kunna hålla jämna steg med befolkningsökningen som staden står inför. Nätverket frågar sig hur grönområden ska utvecklas när invånarantalet ökar. Nätverket undrar även vilket behov den urbana miljön har av grön- och blåstruktur när kommande förtätning sker.

Nätverket Ör efterfrågar en tydlig redovisning av antalet planerade bostäder i Hallonbergen och Ör samt var de planeras byggas. Området längs Norra Råstabacken, från Sjövägen till Ulvsundavägen anges som utvecklingsområde i översiktsplanen. Nätverket frågar sig vilka planer som finns för utvecklingsområdet. Vidare frågar sig nätverket hur de förslag som togs fram angående busslogistiken i Parklek Parlament tagits omhand av staden. Nätverket undrar om staden bedömer att trafiken via Rissneleden och Östra Madenvägen kommer att öka när framkomligheten på Enköpingsvägen minskar och om trafikanterna kommer att välja vägen via Kymlingelänken istället för Enköpingsvägen. Vidare poängterar nätverket att lekparken vid Malins park behöver utvecklas och moderniseras och ifrågasätter om ytan är tillräckligt stor. Nätverket frågar sig vad Förvaltarens byggnationsförslag i Klockstapelaskogen tillför bebyggelsemiljön i Ör.

Nätverket saknar information om hur de olika förslagen i översiktsplanen ska finansieras, exempelvis hur överdäckningen av järnvägen ska bekostas. Vidare undrar nätverket hur logistiken kring utbyggnaden av staden ska ske.

Nätverket ifrågasätter att staden arbetar tillräckligt kontinuerligt och långsiktigt med tillgänglighetsfrågor.

Stadsledningskontorets svar

Nätverket Ör har inkommit med ett yttrande som innehåller både generella och tematiska synpunkter. Stadsledningskontoret bedömer att staden redan har svarat på flera av nätverkets synpunkter i samrådsredogörelsen, varför endast nytillkomna synpunkter besvaras i

utställningsutlåtandet. Frågor som inte är av övergripande karaktär och som inte rör översiktsplanen i sig besvaras inte.

Översiktsplanens spridning och utformning: Tryckta exemplar av utställningsversionen av översiktsplanen har funnits tillgängliga på stadens bibliotek och i stadshuset under hela utställningsperioden. När översiktsplanen har antagits kommer den att tryckas upp, både i sin helhet och i en kortversion, där materialet blir enklare att överskåda.

Befolkningstillväxt: Efter samrådet har översiktsplaneförslaget kompletterats med ett utökat resonemang om Sundbybergs befolkningstillväxt (se avsnitt Omvärlden påverkar) där utmaningar och möjligheter som befolkningstillväxten medför beskrivs.

Målbilden Grönska och vatten har i utställningsförslaget omformulerats till Grönska och vatten av god kvalitet och några tillhörande strategier har kompletterats för att stärka målbilden.

Pågående planering i Hallonbergen och Ör: Översiktsplanen pekar ut den övergripande inriktningen för stadens markanvändning och stadsutveckling. Platsspecifika frågor hanteras i respektive detaljplaneprocess där det finns möjlighet för allmänhet och andra intressenter att under både samråd och utställning framföra synpunkter. Ör är en av många stadsdelar i Sundbyberg som påverkas av stadsutvecklingen. Stadsledningskontoret uppmärksammar Nätverket Örs engagemang i frågorna och vidarebefordrar yttrandet i sin helhet till stadsutvecklingsprojektet Hallonbergen och Ör.

Tillgänglighet: Utställningshandlingen har kompletterats med utökade beskrivningar av tillgänglighet i stadsmiljön sedan samrådet. Stadsledningskontoret anser att tillgänglighetsperspektivet är tillräckligt belyst i utställningsförslaget.

15. Lantmäteriet

En översiktsplan har inte någon bindande verkan likt en detaljplan, men den är vägledande för hur kommunen tänker sig utveckling av mark- och vattenområden. I dessa frågor ingår genomförandeekonomi på ett övergripande och strategiskt plan. Att ha bra kontroll på kvaliteten gällande fastigheters gränser och var eventuella marksamfälligheter är belägna och vem som har del i dessa samt var markreglerande rättigheter finns och hur utredda dessa är kan komma att påverka både det ekonomiska genomförandet men också att på ett tidigt stadium säkerställa att vissa projekt är genomförbara. Fastighetsutredningar på ett tidigt stadium kan därför vara strategiskt men åvilar inte direkt kommunen utan främst berörda markägare eller rättighetshavare. När det vid framtida detaljplaneplanläggning kommer att tecknas exploateringsavtal är viktigt att de ekonomiska konsekvenserna klart framgår och att det inte avtalas om sådana åtaganden som står i strid mot PBL 6:40-42.

Stadsledningskontorets svar

Stadsledningskontoret uppmärksammar Lantmäteriets yttrande.

Synpunkter - interna remissinsatser

1. Social- och arbetsmarknadsnämnden

Social- och arbetsmarknadsnämnden bedömer att förslaget till översiktsplan är gediget, grundligt och överskådligt. Innehållet i översiktsplaneförslaget bedöms sammanfattningsvis vara positivt för de målgrupper som nämnden ansvarar för.

Stadsledningskontorets svar

Stadsledningskontoret uppmärksammar social-och arbetsmarknadsnämndens yttrande.

2. Äldrenämnden

Nämnden bedömer att kommunstyrelsen har tagit hänsyn till tidigare lämnade synpunkter i det reviderade förslaget till översiktsplan (se sid 27-28 i samrådsredogörelsen).

Stadsledningskontorets svar

Stadsledningskontoret uppmärksammar äldrenämndens yttrande.

3. Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden ser positivt på att skrivelsen om prisbasbelopp har tagits bort i utställningsförslaget till översiktsplan. Nämnden håller med stadsledningskontoret om att det finns behov av att definiera enprocentsregeln och strukturera hur processen för enprocentsregeln ska efterföljas.

Stadsledningskontorets svar

Stadsledningskontoret uppmärksammar kultur- och fritidsnämndens yttrande.

4. Stadsmiljö- och tekniska nämnden

Nämnden anser att översiktsplanens genomförandeavsnitt med fördel kan utvecklas vidare och att exploateringsavtal ska omnämnas i texten. Exploateringsavtal är viktiga styrmedel för att staden ska utvecklas i den riktning som översiktsplanen pekar ut. Nämnden anser därför att det ska framgå av översiktsplanen att exploateringsavtal, såväl som detaljplaner som bygglovsgivning, är en juridiskt bindande del av stadsplaneringen. Det som inte regleras i detaljplan eller vid bygglovsgivning behöver regleras i avtal.

För att översiktsplanens målbilder, strategier och intentioner ska kunna förverkligas är genomförandeskedet av största vikt. Såväl tjänstemän som politiker behöver bli väl förtrogna med översiktsplanens innehåll. Nämnden ser därför gärna att stadsledningskontoret tar fram ett kortfattat informationsmaterial om översiktsplanen, lämpligt att använda vid introduktion nyanställda, APT-möten och liknande.

Stadsledningskontorets svar

Skrivningarna i genomförandekapitlet har utvecklats och förtydligats något, i linje med nämndens synpunkter. När översiktsplanen har antagits kommer den att tryckas upp, både i sin helhet och i en kortversion, där materialet blir enklare att överskåda.

5. Byggnads- och tillståndsnämnden

Byggnads- och tillståndsnämnden anser att det kan bli tydligare i översiktsplanen att vi planerar utifrån den mänskliga skalan och för och med människan i centrum. Nämnden framför också att det inte finns något tydligt ansvar för översiktsplanens uppföljningsarbete. Nämnden saknar mer konkreta arbetssätt för att säkerställa att stadens vision och önskan i översiktsplanen följs. För att översiktsplanen ska bli ett levande dokument som används i stadens alla nämnder och även av exploatörer anser nämnden att det bör finnas någon funktion (person, enhet eller nämnd) som är ansvarig för att följa upp att intentionerna i översiktsplanen eftersträvas. Entreprenörerna som ska bygga i staden bör kunna visa hur de tänker arbeta för att sträva mot visionen i översiktsplanen på något sätt och därefter bör det stärkas i exploateringsavtal eller liknande. Ibland kan översiktsplanens målbilder krocka eftersom stadens yta är begränsad och många behov ska tillgodoses. Nämnden saknar ett resonemang i översiktsplanen om vilka prioriteringar som bör göras och hur målbilderna ska vägas mot varandra.

Stadsledningskontorets svar

En formulering om att stadsrummen ska planeras för och med människan i centrum och utifrån en mänsklig skala har lagts till. Skrivningarna i genomförandekapitlet har utvecklats och förtydligats något, i linje med nämndens synpunkter. Stadsledningskontoret uppmärksammar nämndens synpunkt om att det i översiktsplanen saknas ett resonemang om vilka prioriteringar som bör göras och hur översiktsplanens målbilder och strategier ska vägas mot varandra. Stadsledningskontoret är medvetet om att målkonflikterna är komplexa men anser att de kommer att hanteras i efterföljande planering.

6. Förskolenämnden

Förskolenämnden lyfter fram vikten av att tidigt planera och säkerställa ytor och kapacitet för att möta den ökade efterfrågan av förskoleplatser.

Stadsledningskontorets svar

Stadsledningskontoret bedömer att frågan om behovet av förskoleplatser är tillräckligt belyst i utställningsförslaget.

7. Grundskole- och gymnasienämnden

Grundskole- och gymnasienämnden lyfter fram vikten av att tidigt planera och säkerställa ytor och kapacitet för att möta den ökade efterfrågan av skolplatser.

Stadsledningskontorets svar

Stadsledningskontoret bedömer att frågan om behovet av skolplatser är tillräckligt belyst i utställningsförslaget.

8. Pensionärsrådet

Pensionärsrådet ställer sig frågande till att pensionärsrådet står under rubriken ”Föreningar/intresseorganisationer” i inkomna yttranden i samrådsredogörelsen då rådet inte är en intresseorganisation utan snarare ett kommunalt råd som är kopplat till kommunstyrelsen. Rådet menar att det är viktigt med en grundlig sammanfattning av översiktsplanen för att lättare kunna ta till sig materialets innehåll samt att ett lättillgängligt språk används utan omotiverade upprepningar.

Stadsledningskontorets svar

Stadsledningskontoret beklagar att Pensionärrådets ordnades under fel rubrik i samrådsredogörelsen. När översiktsplanen har antagits kommer den att tryckas upp i en kortversion, där materialet blir enklare att överskåda.

9. Stadshus AB

Fastighets AB Förvaltaren framför att en uppdatering av kartan avseende fördelning mellan olika upplåtelseformer (sidan 48) behöver ske då den redovisade fördelningen är från 2015.

Stadsledningskontorets svar

Kartan har reviderats utifrån önskemål.

10. Sundbyberg Avfall & Vatten AB

Sundbyberg Avfall och Vatten AB framför önskemål om språkliga justeringar under avsnittet om avfallshantering. Vidare framför bolaget önskemål om redaktionella ändringar av teckenförklaringen på kartan på sida 84.

Stadsledningskontorets svar

Text och teckenförklaring har justerats enligt önskemål.